

Atatürk İlkeleri – Deneme

KPSS AI Coach · 21.09.2026 · 10 soru

1. Laiklik ilkesinin temel anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egemenliğin hanedana ait olması
- B) Din ve devlet işlerinin ayrılması
- C) Ekonomide devletçilikten vazgeçilmesi
- D) Sınıf ayrımının güçlendirilmesi
- E) Yönetimde saltanatın sürdürülmesi

1924'te halifeliğin kaldırılmasının ardından eğitim alanında yeni bir düzenleme yapılmış, aynı gün kabul edilen kanunla öğretim birleştirilmiştir. Bu süreçte devletin dinî otoriteden ayrı bir eğitim düzeni kurma isteği de belirginleşmiştir.

2. Bu gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Cumhuriyetçilik ile laiklik ilkelerinin aynı dönemde kurumsallaşma yönünde etkili olduğuna
- B) Milliyetçilik ilkesinin, eğitim kurumlarının ayrı yönetilmesini zorunlu kıldığına
- C) Devletçiliğin, dinî kurumların eğitim üzerindeki yetkisini güçlendirdiğine
- D) Halkçılığın, öğretim birliğini bütünüyle ortadan kaldırdığına
- E) İnkılapçılığın, meclis yönetimini seçim dışı bıraktığına

Bir tarihî incelemede, Cumhuriyet'in ilk yıllarında altı temel ilkenin devlet yönetiminde sistemli bir bütün oluşturduğu, bu çerçevenin daha sonra tek bir ad altında anılmaya başlandığı belirtilmiştir.

3. Bu çerçeveye ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Altı temel ilkedен oluştuğu
- B) 1931 yılında Kemalizm adıyla anılmaya başlandığı
- C) Devlet yönetimine yerleştirildiği
- D) Altı Ok ile ilişkilendirildiği
- E) Bir tek ekonomik anlayıştan ibaret olduğu

1923 sonbaharında yeni devletin yönetim biçimi üzerindeki tartışmalar yoğunlaşmış, kısa süre sonra rejimin adı resmen belirlenmiş ve yürütmenin başına Mustafa Kemal seçilmiştir. Bu gelişme, egemenliğin kaynağına ilişkin anlayışın da açık biçimde ortaya konulduğunu göstermiştir.

4. Aşağıdakilerden hangisi, verilen gelişmelerin ortak sonucuna yönelik bir çıkarım olarak söylenebilir?

- A) Yönetimin meşruiyeti hanedan soyuna dayandırılmıştır.
- B) Egemenliğin kaynağı millî irade olarak tanımlanmıştır.
- C) Din ve devlet işleri birbirine bağlanmıştır.
- D) Meclisin açılmasıyla saltanat yeniden güçlendirilmiştir.
- E) Devlet başkanlığı makamı seçim dışı yollarla belirlenmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni devletin yönetim esaslarını belirleyen altı temel ilke, zamanla “Altı Ok” adıyla anılmaya başlandı. Bu adlandırma, Cumhuriyet Halk Partisinin programında yer alan ilkeleri tek bir siyasal çerçevede topladı ve devlet yönetiminde benimsenen çizgiyi belirginleştirdi. Daha sonra ekonomi alanında devletin, piyasanın girmediği yerlerde devreye girebilmesini kabul eden bir anlayış da bu çerçeveye içinde yorumlandı.

5. I. Altı Ok’a ilk kez Kemalizm adı 1931 yılında verilmiştir. II. Kemalizm’in ekonomi anlayışı, piyasanın girmediği alanlarda devletin devreye girebilmesini kabul eder. III. Atatürk İlkeleri, devlet yönetimine yerleştirilen altı temelden oluşur. Yukarıdakilerden hangileri verilen bilgilerden çıkarılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Kemalizm'in ekonomi alanındaki temel ilkesi olup devletin, özel sektörün girmediği alanlarda piyasaya müdahale edebilmesini meşru kabul eden ve 'ılımlı' biçimiyle tanımlanan ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkçılık
- B) İnkılâpçılık
- C) Devletçilik
- D) Laiklik
- E) Milliyetçilik

7. Kemalist reformların sosyal ve ekonomik hedefleri değerlendirildiğinde, aşağıdaki uygulamalardan hangisi yalnızca ekonomik kalkınma alanına özgü bir hedef olup eğitim alanındaki hedeflerle doğrudan örtüşmez?

- A) Ücretsiz ve zorunlu eğitimin yaygınlaştırılması
- B) Yüksek öğretime devlet desteğinin sağlanması
- C) Bilimsel faaliyetlerin devlet tarafından desteklenmesi
- D) Sanayileşme yoluyla ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi
- E) Devlet desteğiyle yürütülen yüksek öğretim programlarının geliştirilmesi

8. 1931'de Altı Ok'a ilk kez adı verilen, 1935'ten 1937'ye kadar “Kamâlizm” adıyla da anılan kurucu ideoloji aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkçılık
- B) Devletçilik
- C) Kemalizm
- D) Laiklik
- E) İnkılapçılık

Altı Ok'a 1931'de "Kemalizm" adı verilmiş, bu ilkeler 5 Şubat 1937'de 1924 Anayasası'na eklenmiştir. Öte yandan Kemalizm, 1935'ten 1937'ye kadar "Kamâlizm" adıyla da anılmıştır.

9. Bu bilgilere dayanarak Atatürk İlkeleri'nin resmîleşme süreci hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Altı Ok, adlandırılmadan önce 1924 Anayasası'na eklenmiştir.
- B)** "Kemalizm" adı, ilkelerin anayasaya eklenmesinden yaklaşık altı yıl önce kullanılmaya başlanmıştır.
- C)** "Kamâlizm" adının kullanımı, ilkelerin partiden önce anayasaya alınmasıyla sona ermiştir.
- D)** Altı Ok, 1935 CHP Programı'na alındıktan sonra ilk kez adlandırılmıştır.
- E)** İlkelerin anayasaya eklenmesi, "Kamâlizm" adının kullanıma girmesinden önce gerçekleşmiştir.

10. Mustafa Kemal Atatürk'ün devlet yönetimine yerleştirdiği altı temel ilkeye dayanan, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu ideolojisi olarak tanımlanan anlayış aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Cumhuriyetçilik
- B)** Devletçilik
- C)** Halkçılık
- D)** Laiklik
- E)** Kemalizm

Cevap Anahtarı

1. B

2. A

3. E

4. B

5. D

6. C

7. D

8. C

9. B

10. E

Çözümler

1. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını esas alır.
2. Halifeliğin kaldırılmasıyla dinî otoritenin devlet düzenindeki etkisi azalırken, öğretim birliğiyle eğitim tek elde toplanmıştır. Bu iki gelişme birlikte laiklik yönünü, cumhuriyetçi düzenin kurumsallaşmasını destekler. B, C, D ve E seçenekleri ise bu olayların yönüyle uyuşmaz; özellikle öğretim birliğinin eğitimi ayırtırdığı söylenemez.
3. Altı Ok'un altı temel ilkeden oluştuğu ve 1931'de Kemalizm adıyla anılmaya başlandığı bilgileri doğrudur; devlet yönetimine yerleşmesi de metnin içeriğidir. Ancak bunu 'bir tek ekonomik anlayış' ile sınırlamak yanlış olur; çünkü Atatürk İlkeleri yalnızca ekonomi değil, siyaset ve toplum düzenini de kapsar. Bu nedenle söylenemez olan E'dir.
4. Metinde rejimin adının belirlenmesi ve Mustafa Kemal'in ilk cumhurbaşkanı seçilmesi, yönetimin kaynağının millete dayandığını gösterir. Bu nedenle doğru çıkarım millî iradenin esas alınmasıdır. Hanedan soyuna dayandırılma ya da saltanatın güçlendirilmesi, metindeki yönelimle çelişir. Din ve devlet işlerinin birbirine bağlanması da bu bağlamdan çıkarılamaz.
5. Metinde Altı Ok'un adlandırılmasının 1931 yılıyla ilişkilendirildiği, ayrıca Kemalizm'in ekonomi anlayışında devletin piyasanın girmediği alanlarda devreye girebildiği açıkça verilmektedir. Üçüncü ifade de Atatürk İlkeleri'nin altı temel ilkeden oluştuğunu doğrudan destekler. Birinci ifade ise metinde 'ilk kez' vurgusunu kesin biçimde karşılayacak şekilde verilmediğinden, yalnız bu öncül çıkarılamaz. Bu nedenle doğru seçenek II ve III'tür. I numaralı öncül, metindeki bilgiye göre savunulabilir değildir.
6. Kaynaklar, Kemalizm'in ekonomi politikasının devletçilik ilkesine dayandığını açıkça belirtmektedir. Kaynaklar ise bu devletçiliği 'ılımlı devletçilik' olarak tanımlar ve devletin yalnızca piyasanın girmediği alanlarda devreye girebileceğini ifade eder. Halkçılık (A) toplumsal bir ilke olup ekonomi ilkesi değildir; laiklik (D) din-devlet ilişkisini düzenler, ekonomiyle doğrudan ilgisi yoktur; inkılâpçılık (B) ise sürekli yenilenmeyi ifade eder. Milliyetçilik de (E) siyasi kimliğe ilişkin bir ilkedir. Yalnızca devletçilik, ekonomi alanındaki temel Kemalist ilke olarak tanımlanmıştır.
7. Kaynaklar, ekonomik kalkınma ve sanayileşmeyi Kemalist reformların ekonomi alanındaki temel amacı olarak tanımlar; bu hedef doğrudan eğitimle değil, üretim ve iktisadi yapıyla ilgilidir. Kaynaklar, ücretsiz ve zorunlu eğitimi (A) açıkça eğitim alanında bir sosyal ilke olarak belirtir. Kaynaklar ise yüksek öğrenim (B ve E) ile bilimsel faaliyetlere (C) devlet desteğini eğitim-bilim alanında sayar. Çeldiriciler olan B, C ve E aynı eğitim ve bilim kategorisinde kümelenmektedir. D şıkkı, kalkınma ve sanayileşmeyi öne çıkaran tek seçenek olduğundan yalnızca ekonomik hedefle özdeşleşir ve eğitim alanıyla doğrudan örtüşmez.
8. 1931 ipucu Altı Ok'a verilen adın başlangıç yılını, 1935-1937 ipucu ise aynı ideolojinin "Kamâlizm" adıyla da anıldığını gösterir; bu terim Kemalizm'dir. Güçlü çeldirici B, aynı düşünce sisteminin bir ilkesi olsa da bütün kurucu ideolojinin adı değildir.
9. Kaynaklara göre Altı Ok'a "Kemalizm" adı 1931'de verilmiş, ilkeler ise 5 Şubat 1937'de 1924 Anayasası'na eklenmiştir. Aradaki fark yaklaşık 6 yıldır; dolayısıyla B şıkkı doğrudan bu iki tarih bilgisinin kesişiminden elde edilen çıkarımdır. A şıkkı yanlıştır; adlandırma (1931) anayasaya eklemekten (1937) önce gelmiştir. D şıkkı güçlü bir çeldiricidir: 1935 CHP Programı gerçek bir olgudur, ancak kaynaklar "Kemalizm" adının 1931'de — 1935'ten önce — verildiğini açıkça belirtir. E şıkkı ise "Kamâlizm" in kullanımının 1935'te başladığını, anayasaya eklemenin 1937'de yapıldığını ortaya koyduğundan doğruyu tersine çevirir; "Kamâlizm" adı, anayasaya eklemekten önce değil, eklenme yılıyla eş zamanlı son bulmuştur.

10. Doğru cevap E'dir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk İlkeleri temelinde oluşan kurucu ideolojisi Kemalizm'dir. Güçlü çeldirici B olan Devletçilik ise bu bütün ideolojinin kendisi değil, altı ilkeden yalnızca ekonomi alanındaki bir unsurdur.